

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararları

Bilgi Notları

Ağustos 2023

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Ağustos ayında Kabul Edilebilirliğe ilişkin olanlar haricinde 10 karar verdi. Mahkeme, bu kararların 5'ini yüksek önem veya orta öneme sahip karar olarak tasnif etti. Evrensel Haklar İçin Hukukçular Derneği olarak bu 5 karar hakkında Türkçe bilgi notları hazırladık.

M.A. /İtalya

Başvuru No. 70583/17 Karar Tarihi: 31/08/2023

İşkence ve Kötü Muamele Yasağı (İhlal)

Cinsel şiddet mağduru sığınmacı bir çocuk olan başvuranın yerleştirildiği merkezin, ona uygun psikolojik yardımı sağlayacak donanıma sahip olmaması, yetkililerin savunmasız bir çocuk olan başvuranın ihtiyaçlarına karşı eylemsiz kalmaları insanlık dışı muamele yasağının ihlaline sebebiyet vermiştir.

C /İtalya Başvuru No. 47196/21 Karar Tarihi: 31/08/2023

Özel ve aile hayatına saygı hakkı (İhlal ve İhlal Değil)

2018 yılında İtalyan bir çift (biyolojik baba ve amaçlanan anne) Ukrayna'da bir taşıyıcı annelik sözleşmesi imzalamıştır. Anonim bir donörün yumurtasından ve biyolojik babanın sperminden üretilen bir embriyo, taşıyıcı annenin rahmine yerleştirilmiştir. Başvuru sahibi Ağustos 2019'da doğmuştur. Ukrayna'da düzenlenen doğum belgesi, biyolojik babayı ve amaçlanan anneyi yasal ebeveynler olarak tanımıştır. Doğum belgesinin İtalya'da kayda alınmaması sonucu başvuranın nesebi tespit edilememiş, çocuğun vatansızlığı da dahil olmak üzere yasal belirsizlik oluşmuştur. AİHM, yurtdışında taşıyıcı annelik yoluyla doğan bir çocuk ile biyolojik babası arasında hukuki ilişki kuran doğum belgesinin İtalya makamları tarafından kaydedilmesinin reddedilmesinin çocuğun özel ve aile hayatına saygı hakkının ihlali olduğuna, ancak evlat edinme yoluyla tanıma mümkün olmasına rağmen, amaçlanan anne ile yasal bir ilişki kuran doğum belgesinin kaydının reddedilmesinin özel ve aile hayatına saygı hakkının ihlalini oluşturmadığına karar vermiştir.

Bagirova ve diğerleri /Azerbaycan

Başvuru No. 37706/17, 47835/17, 59194/17

Karar Tarihi: 31/08/2023

Mülkiyet Hakkı (İhlal): Yol-trafik altyapısının iyileştirilmesine yönelik bir proje ile bağlantılı olarak inşaat ve peyzaj çalışmaları amacıyla başvuruların mülklerinin kamulaştırılmasını konu alan başvuruda AİHM, özel mülkiyetin kamulaştırılmasına ilişkin ulusal yasal prosedürün takip edilmemiş olması nedeniyle başvuruların mülklerinden huzurlu bir şekilde yararlanmalarına yapılan müdahalenin yasayla öngörülen koşullara uygun olmadığını ve mülkiyet hakkını ihlal ettiğini tespit etmiştir.

Kovačević / Bosna Hersek,

Başvuru No. 43651/22 Karar Tarihi: 29/08/2023

Genel Ayrımcılık Yasağı (İhlal)

Bosna Hersek vatandaşı olan başvuran Federasyon sınırları içinde yer alan Saraybosna'da yaşamaktadır. Başvuran ülkenin "kurucu halklarından" (Boşnaklar, Hırvatlar ve Sırlar) herhangi birine veya başka bir etnik gruba bağlı olduğunu beyan etmemiştir. Başvuran, yasama ve cumhurbaşkanlığı seçimlerinde oy kullanabilmek için bölgesel ve etnik koşullar bulunması nedeniyle 2022 yılında gerçekleşen seçimlerde oy kullanamamıştır. AİHM, Bosna Hersek'in her vatandaşına etnik mensubiyete dayalı ayrımcılık yapılmaksızın ve azınlıkların veya diğer vatandaşların dışlanmasına yönelik özel ayrıcalıklar tanınmaksızın seçimlere katılma hakkı sağlayan bir siyasi sisteme duyulan ihtiyacı vurgulayarak, başvuranın oy kullanamaması sonucunu doğuran düzenlemelerin AİHS'ne ek 12. Protokolün 1. Maddesiyle korunan genel ayrımcılık yasağının ihlali olduğunu tespit etmiştir.

Verzilov ve diğerleri /Rusya

Başvuru No. 25276/15 Karar Tarihi:29/08/2023

İşkence ve Kötü Muamele Yasağı, İfade Özgürlüğü (İhlal): 2014 Kış Olimpiyatları sırasında Soçi'de gösteri yapan feminist punk rock grubu Pussy Riot üyelerine yönelik Kazak güvenlik güçleri tarafından şiddetli bir saldırı gerçekleşmiştir. AİHM, Kazak güvenlik güçlerinin devlete isnat edilebilecek saldırısı ile Rusya makamlarının sorumluları tespit edip cezalandırılmalarını sağlayacak etkili bir soruşturma yürütmemesinin usul ve esas bakımından işkence ve kötü muamele yasağını ihlal ettiğine karar vermiştir. Mahkeme ayrıca Rusya hükümetinin özellikle ifade özgürlüğünü kullanırken bireyleri kötü muameleden korumak amacıyla Kazakların faaliyetlerini uygun şekilde düzenlemeyerek, eğitim ve denetimlerini sağlamayarak ifade özgürlüğü hakkının da ihlal edildiğine karar vermiştir.

Evrensel Haklar İçin Hukukçular Derneği

Evrensel Haklar
İçin Hukukçular
Derneği